

JONATHAN TROPPER

**IK
ROUW
VAN JOU**

Vertaald uit het Amerikaans door Ans van der Graaff

Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

Oorspronkelijke titel: *This is where I leave you*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Dutton, a member of Penguin Group (USA) Inc.

© Jonathan Tropper, 2009

© Vertaling uit het Amerikaans: Ans van der Graaff

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, 2013

Omslagontwerp: Dog and Pony

Typografie: Peter de Lange

Foto auteur: © Elizabeth Parker Tropper

ISBN 978 90 488 1672 9

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Dit boek is ook leverbaar als e-book

ISBN 978 90 488 1673 6

Mam en pap

1

‘Pa is dood,’ zegt Wendy terloops, alsof het al eerder gebeurd is, alsof het elke dag gebeurt. Die act van haar, dat ze nooit ergens door van streek raakt, zelfs niet door een echte tragedie, kan behoorlijk irritant zijn. ‘Hij is twee uur geleden gestorven.’

‘Hoe is het met mam?’

‘Je kent mam toch? Ze wilde weten hoeveel fooi ze de lijkschouwer moest geven.’

Ik glimlach, ook al erger ik me zoals altijd aan het onvermogen om tijdens ingrijpende gebeurtenissen emoties te uiten, waar onze familie patent op heeft. Elke situatie die om ernst vraagt wordt door de Foxmans snel gebagatelliseerd of verkeerd voorgesteld met onze geheel eigen soort genetisch gemanipuleerde ironie en ontkenning. We banen ons schertsend, schimpend en beledigend een weg door verjaardagen, feestdagen, bruiloften en ziektes. Nu is pa dood en Wendy maakt geintjes. Net goed, want hij had wel iets van een pionier in de voorste gelederen van de onderdrukking van emoties.

‘Het wordt nog mooier,’ zegt Wendy.

‘Mooier? Jezus, Wendy, hoor je zelf wat je zegt?’

‘Oké, dat kwam er wat ongelukkig uit.’

‘Vind je?’

‘Hij heeft ons gevraagd sjuive te zitten.’

‘Wie?’

‘Over wie hebben we het? Pa! Pa wil dat we sjuive zitten.’

‘Pa is dood.’

Wendy zucht, alsof het vreselijk vermoeiend is om door het dichte woud van mijn stompzinnigheid te moeten navigeren. ‘Ja, dat schijnt het beste moment ervoor te zijn.’

‘Maar pa is atheïst.’

‘Pa wás atheïst.’

‘Zeg je nou dat hij God heeft gevonden voor hij stierf?’

‘Nee, ik zeg dat hij dood is en dat je je werkwoorden navenant moet vervoegen.’

Als we als een stelletje harteloze klootzakken klinken, dan komt dat doordat we zo zijn opgevoed. Maar eerlijk is eerlijk, we rouwden al een poos af en aan, sinds anderhalf jaar geleden de diagnose was gesteld. Hij had al een tijd maagpijn, maar wuifde mijn moeders smeekbeden om naar de dokter te gaan weg en verhoogde in plaats daarvan de dagelijkse dosis van de maagzuurremmers die hij al jaren slikte. Hij vrát ze alsof het Smarties waren en liet de plastic wikkels overall vallen, zodat het vloerkleed blonk als natte straatstenen. Maar toen kleurde zijn ontlasting rood.

‘Je vader voelt zich niet zo goed,’ was het understatement dat mijn moeder door de telefoon gebruikte.

‘Er zit bloed in m’n stront,’ gromde hij ergens op de achtergrond. In de vijftien jaar sinds ik het huis uit was gegaan, was mijn vader nooit aan de telefoon gekomen. Dat deed mam altijd en pa gaf zo nu en dan vanaf de achtergrond commentaar als hij daar zin in had. Zo ging het ook als je hen persoonlijk sprak. Mam stond altijd midden op het podium. Met haar trouwen was zoiets als lid worden van het koor.

Op de CT-scan tierden de tumoren welig tegen de koolzwarte achtergrond van zijn darmwand. Aan de verhalen over pa’s legendarische stoïcisme zou worden toegevoegd dat hij uitgezaaide maagkanker een jaar lang had behandeld met Rennies. Wat volgde waren de onvermijdelijke operaties, de bestraling en daarna de rondes chemotherapie-op-hoop-van-zegen, die bedoeld waren om de tumoren te doen slinken, maar waardoor alleen hijzelf inkromp en zijn ooit zo brede schouders gereduceerd werden tot uitstekende botten onder loshangende huid. Daarna begonnen zijn spieren en pezen te verschrompelen en moesten ze overgaan op extreme pijnbestrijding,

waardoor hij uiteindelijk in een coma wegzakte waar hij nooit meer uit zou komen. En gelijk had hij. Waarom zou hij wakker worden voor de pijnlijke, gruwelijke ellende van maagkanker-in-het-laatste-stadium? Hij deed er vier maanden over om dood te gaan, drie meer dan de oncologen hadden voorspeld.

‘Jullie pa is een vechter,’ zeiden ze wanneer we op bezoek kwamen, wat onzin was, want hij was al lang en breed verslagen. Als hij zich al ergens van bewust was, dan was hij vast en zeker pissig omdat iets simpels als doodgaan zo lang duurde. Pa geloofde niet in God, maar was zijn hele leven lid van de heilige kerk van niet-zeuren-maar-opschieten.

Zijn feitelijke dood was dan ook niet zozeer een gebeurtenis als wel een laatste triest detail.

‘De begrafenis is morgenvroeg,’ zegt Wendy. ‘Ik neem vanavond samen met de kinderen het vliegtuig. Barry is naar een vergadering in San Francisco. Hij neemt de nachtvlucht.’

Wendy’s man Barry is portefeuillemanager voor een groot waarborgfonds. Voor zover ik het kan inschatten verdient hij zijn geld door in privéjets de wereld rond te vliegen en met golfen te verliezen van nog rijkere mannen die misschien wel geld van zijn fonds nodig hebben. Een paar jaar geleden is hij overgeplaatst naar het kantoor in L.A., wat nergens op slaat, want hij is voortdurend op reis, en Wendy zou ongetwijfeld liever zijn teruggaan naar de oostkust, waar haar enkels en haar postnatale blubbervet minder zwaar tellen. Ze wordt in elk geval wel ruimschoots gecompenseerd voor het ongemak.

‘Neem je de kinderen mee?’

‘Geloof me, ik zou het liever niet doen, maar ik kan ze echt geen zeven dagen bij het kindermisje achterlaten.’

De kinderen zijn Ryan en Cole, blonde jongetjes van zes en drie jaar met engelengezichtjes die elke kamer waar ze binnenkomen binnen twee minuten volkomen overhoop halen, en Serena, Wendy’s zeven maanden oude dochtertje.

‘Zeven dagen?’

‘Zo lang duurt een sjiivve.’

‘Dat gaan we toch zeker niet echt doen, of wel?’

‘Het was zijn laatste wens,’ zegt Wendy en ik geloof dat ik op dat moment het rauwe verdriet achter in haar strot hoor.

‘Gaat Paul daarmee akkoord?’

‘Paul is degene die het mij verteld heeft.’

‘Wat zei hij dan?’

‘Hij zei dat pa wil dat we sjiivve zitten.’

Paul is mijn zestien maanden oudere broer. Mam heeft altijd volgehouden dat ik geen ongelukje was, dat ze volkomen bewust weer zwanger werd toen Paul pas zeven maanden oud was, maar ik heb dat nooit echt geloofd, en al helemaal niet sinds mijn vader op een vrijdagavond, teut van de perzikschnapps, mismoedig had toegegeven dat ze destijds nog dachten dat je niet zwanger kon raken als je borstvoeding gaf. Wat Paul en mij betreft: we kunnen het prima met elkaar vinden zolang we bij elkaar uit de buurt blijven.

‘Heeft iemand Phillip gesproken?’ vraag ik.

‘Ik heb berichtjes ingesproken op al zijn laatst bekende nummers. Vooropgesteld dat hij ze toevallig afluistert, dat hij niet in de gevangenis zit, stoned is of ergens dood in een sloot ligt, hebben we alle redenen aan te nemen dat er een kleine kans is dat hij komt.’

Phillip is onze jongste broer en is negen jaar na mij geboren. De voortplantingslogica van mijn ouders is moeilijk te begrijpen. Wendy, Paul en ik zijn binnen vier jaar geboren en Phillip kwam daar bijna een decennium later achteraan, als een vreemde slotscène. Hij is de Paul McCartney van ons gezin; hij is knapper dan wij allemaal, kijkt op foto’s altijd de andere kant op en bij tijd en wijle gaat het gerucht dat hij dood is. Als de benjamin werd hij afwisselend vertroteld en genegeerd, wat er wellicht in aanzienlijke mate toe heeft bijgedragen dat hij zo’n hopeloos verknipte volwassene is geworden. Hij woont momenteel in Manhattan, waar je van heel goeden huize zou

moeten komen om een drug te vinden die hij nooit heeft geprobeerd of een model dat hij nooit heeft genaaid. Hij verdwijnt vaak voor maanden van de radar en staat dan ineens onaangekondigd op je stoep voor het avondeten, waarbij hij je dan best eens langs zijn neus weg zou kunnen vertellen dat hij in de gevangenis heeft gezeten, of in Tibet, of dat hij het net heeft uitgemaakt met een of andere quasi-beroemde actrice. Ik heb hem al meer dan een jaar niet gezien.

‘Ik hoop dat hij kan komen,’ zeg ik. ‘Hij zal er helemaal kapot van zijn als het hem niet lukt.’

‘Over verknipte kleine broertjes gesproken, hoe is het met je eigen Griekse tragedie?’

Wendy kan grappig, bijna charmant zijn in haar venijnige tactloosheid, maar als er een grens is tussen botheid en wreedheid heeft zij die nog niet ontdekt. Meestal kan ik haar wel hebben, maar ik ben rauw en lamgeslagen door de afgelopen maanden en mijn verdediging is ernstig verzwakt.

‘Ik moet ophangen,’ zeg ik, en ik doe mijn best niet te klinken als een kerel die voortdurend op instorten staat.

‘Jezus, Judd. Ik probeerde uiting te geven aan mijn medeleven.’

‘Ik ben ervan overtuigd dat je dat zelf gelooft.’

‘Doe nou niet zo passief-agressief. Daar krijg ik van Barry al genoeg van.’

‘Ik zie je thuis.’

‘Nou, ga je gang dan maar,’ zegt ze walgend. ‘Tot ziens.’

Ik wacht tot ze zal ophangen.

‘Ben je daar nog?’ vraagt ze uiteindelijk.

‘Nee.’ Ik hang op en stel me voor dat zij de hoorn neerkwakt terwijl de krachttermen als een machinegeweersalvo over haar lippen rollen.

WOENSDAG

2

Ik laad net mijn auto in voor de twee uur durende rit naar Elmsbrook als Jen in haar marshmallowkleurige SUV komt aanrijden en stopt. Ze stapt snel uit voor ik de kans krijg te ontsnappen. Ik heb haar een tijd niet gezien, heb haar telefoontjes niet beantwoord en denk nog steeds aan haar. En hier staat ze, onberispelijk als altijd in haar strakke sport-tenu, haar haren een dure tint honingblond, haar mondhoeken heel licht omgekruld in de aarzelende glimlach van een klein meisje. Ik ken al Jens glimlachjes, ik weet wat ze betekenen en waar ze toe leiden.

Het probleem is dat ik elke keer als ik Jen zie onmiddellijk word herinnerd aan de allereerste keer dat ik haar zag, op die waardelose rode fiets van haar – de lange benen pompend, haren achter haar aan wapperend, gezicht blozend van opgetogenheid – en daar wil je nou net niet aan denken als je met je toekomstige ex-vrouw geconfronteerd wordt. Nieuwgekozen ex-vrouw. Weldra ex-vrouw. De zelfhulpboeken en -websites leverden geen fatsoenlijke titel op voor echtgenotes die leven in het vagevuur van de tijd voordat de rechter je persoonlijke tragedie officieel heeft bekrachtigd. Zoals gewoonlijk ben ik meteen chagrijnig nu ik Jen zie, niet omdat ze kennelijk heeft ontdekt dat ik een belabberd souterrain huur, maar omdat ik telkens wanneer ik haar zie sinds ik het huis uit ben gegaan, het gevoel krijg dat ik ben betrappt bij iets persoonlijks, iets g nants – zoals porno kijken met mijn hand in mijn broek, of meezingen met Air Supply terwijl ik voor het stoplicht in mijn neus zit te peuteren.

‘H ,’ zegt ze.

Ik gooi mijn koffer in de kofferbak. ‘H .’

We zijn negen jaar getrouwd geweest en nu zeggen we ‘h ’ en wenden onze blik af.

‘Ik heb berichten voor je ingesproken.’

‘Ik heb het druk.’

‘Ja, vast.’ Haar ironische stembuiging vervult me met de inmiddels vertrouwde dubbele impuls haar hartstochtelijk te kussen en haar de keel dicht te knijpen tot ze blauw wordt. Geen van beide is een optie onder de huidige omstandigheden, dus moet ik me ermee tevreden stellen de kofferbak heel hard dicht te gooien.

‘We moeten praten, Judd.’

‘Dit is geen goed moment.’

Ze is sneller bij het portier dan ik, gaat ertegenaan staan en schenkt me haar meest bedreven glimlach, die waarvan ik altijd heb gezegd dat hij ervoor zorgde dat ik telkens opnieuw verliefd op haar werd. Maar ze heeft zich misrekend, want nu herinnert hij me er alleen nog maar aan wat ik ben kwijtgeraakt. ‘Er is geen reden om dit niet op een beschaafde manier te doen,’ zegt ze.

‘Je neukt met mijn baas. Dat lijkt me een heel goede reden.’

Ze sluit haar ogen en doet een beroep op de gigantische voorraad geduld die nodig is om met mij om te gaan. Ik kuste die oogleden vaak voordat we in slaap vielen, voelde dan het fladderen van haar wimpers als vlindervleugels onder mijn lippen, haar zachte adem die mijn kin en hals kietelde.

‘Je hebt gelijk,’ zegt ze, en ze doet haar best er niet verveeld bij te kijken. ‘Ik ben een mens met fouten. Ik was ongelukkig en ik heb iets onvergeeflijks gedaan. Maar hoezeer je me ook haat omdat ik je leven heb verpest, de slachtofferrol past jou niet.’

‘Hé, het gaat prima met me.’

‘Ja, het gaat geweldig met je.’

Jen kijkt naar het waardeloze huis waarin ik nu onder straatniveau woon. Het huis ziet eruit alsof het door een kind getekend is: een driehoek op een rechthoek, met slordig schuine strepen als bakstenen, een enkel openslaand raam en een voordeur. Het wordt aan beide kanten geflankeerd door net zo afgeleefde huizen en lijkt in niets op het mooie, kleine koloniale huis dat we van mijn spaargeld

hebben gekocht en waar Jen nog steeds woont zonder huur te betalen en waar ze met een andere man slaapt in het bed dat van mij is geweest.

Mijn verhuurders zijn meneer en mevrouw Lee, een ondoorgrondelijk Chinees echtpaar dat in eeuwigdurend stilzwijgen leeft. Ik heb ze nog nooit horen praten. Hij beoefent acupunctuur in de woonkamer, zij veegt drie keer per dag de stoep met een handgemaakte strobezem die eruitziet als een theaterrekwisiet. Ik word wakker en val in slaap bij de fluistering van haar gedreven kastijding van het trottoir. Daarbuiten lijken ze niet te bestaan en ik vraag me vaak af waarom ze eigenlijk hierheen geëmigreerd zijn. In China hebben ze vast ook genoeg gespannen zenuwen en stof.

‘Je bent niet komen opdagen bij de mediator,’ zegt Jen.

‘Ik mag hem niet. Hij is niet onpartijdig.’

‘Natuurlijk is hij onpartijdig.’

‘Hij heeft alleen aandacht voor je tietten.’

‘O, in godsnaam, dat is belachelijk.’

‘Nou ja, smaken verschillen.’

Enzovoorts. Ik kan hier wel verslag doen van de rest van het gesprek, maar dat is gewoon meer van hetzelfde; twee mensen wier liefde is vergiftigd en die elkaar bestoken met spijtbommen.

‘Ik kan niet met je praten als je zo bent,’ zegt ze uiteindelijk en ze stapt buiten adem bij de auto vandaan.

‘Ik ben altijd zo. Zo ben ik gewoon.’

Mijn vader is dood! wil ik haar toeschreeuwen. Maar ik doe het niet, want anders gaat ze huilen en dan ga ik waarschijnlijk ook huilen en dan heeft ze een opening gevonden en ik ben niet van plan haar mijn muren te laten neerhalen met een Trojaans paard van sympathie. Ik ga naar huis om mijn vader te begraven en mijn familie onder ogen te zien en zij zou met me mee moeten gaan, maar ze hoort niet meer bij mij. Je trouwt om een bondgenoot tegen je familie te hebben en nu ga ik alleen de loopgraven in.

Jen schudt triest haar hoofd; ik zie haar onderlip trillen, en de traan die zich in haar ooghoek begint te vormen. Ik kan haar niet aanraken, kussen, van haar houden of, zoals blijkt, zelfs geen gesprek met haar voeren dat niet binnen drie minuten ontaardt in akelige wederzijdse beschuldigingen. Maar ik kan haar nog wel verdrietig maken en daar moet ik het voorlopig maar mee doen. En het zou gemakkelijker zijn, zoveel gemakkelijker als ze niet zo verdomd mooi was, zo strak getraind en honingblond met haar grote ogen en kwetsbare blik. Want zelfs nu, na alles wat ze me heeft aangedaan, zie ik nog steeds iets in haar ogen wat maakt dat ik haar koste wat het kost wil beschermen, ook al weet ik dat ikzelf in feite degene ben die beschermd moet worden. Het zou zoveel eenvoudiger zijn als ze Jen niet was. Maar dat is ze wel, en waar we eens de puurste vorm van liefde kenden huist nu een slangenkuil van boosheid en wrok en een andere duistere, gestoorde liefde die nog meer pijn doet dan alles bij elkaar.

‘Judd.’

‘Ik moet weg,’ zeg ik, en ik open het portier.

‘Ik ben zwanger.’

Ik ben nog nooit neergeschoten, maar dat voelt waarschijnlijk hetzelfde; die halve seconde helemaal niets tot de pijn de kogel inhaalt. Ze was eerder zwanger geweest. Ze had gehuild en me gekust en we hadden als idioten staan dansen in de badkamer. Maar onze baby stierf voor hij geboren werd; drie weken voor de uitgerekende datum gewurgd door de navelstreng.

‘Gefeliciteerd. Ik weet zeker dat Wade een fantastische vader zal zijn.’

‘Ik weet dat dit moeilijk voor je is. Ik vond gewoon dat je het van mij moest horen.’

‘En nu heb ik het dus gehoord.’

Ik stap in de auto. Ze gaat ervoor staan, zodat ik niet weg kan rijden.

‘Zeg iets. Alsjeblieft.’

‘Oké dan. Val dood, Jen. Val alsjeblieft dood. Ik hoop dat Wades kind meer geluk heeft dan het mijne. Kan ik nu gaan?’

‘Judd,’ zegt ze met zachte, beverige stem. ‘Zo erg kun je me toch niet haten, of wel?’

Ik kijk haar recht aan met alle oprechtheid die ik kan opbrengen. ‘Ja, dat kan ik wel.’

En misschien komt het door het gecompliceerde verdriet om mijn vader dat zich eindelijk aan me begint op te dringen, of misschien gewoon door de manier waarop Jen terugwijkt alsof ze geslagen is, maar hoe dan ook, de intense pijn die tijdens dat onbewaakte moment door de grote poelen van haar ogen trekt, is bijna genoeg om me weer verliefd te laten worden.